

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

 Наталія СИЗОНЕНКО
01 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Освітньо-професійна програма Біотехнології та біоінженерія

спеціальність 162 Біотехнології та біоінженерія

галузь знань 16 Хімічна інженерія та біоінженерія

освітній ступінь бакалавр

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Полтава
2023 – 2024 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія та культура України» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Біотехнології та біоінженерія спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія

Мова викладання державна

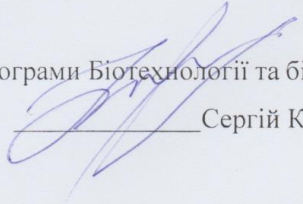
Розробник: Помаз Юлія, к.і.н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету.

«01» вересня 2023 року

Юлія ПОМАЗ

Схвалено на засіданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін протокол від 01 вересня 2023 №1.

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Біотехнології та біоінженерія «04» вересня 2023 року

Сергій КОРИННИЙ

Схвалено головою Ради з якості вищої освіти спеціальності «Біотехнології та біоінженерія»

протокол від 04 вересня 2023 року №1

Ірина КОРОТКОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	162БТБ_бд_2023
Семестр	1-й
Лекції (годин)	16
Семінарські заняття (годин)	24
Самостійна робота (годин)	80
Форма семестрового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Базові знання з історії України. Цикл гуманітарних дисциплін.

3. Результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: надати та поглибити знання про закономірності та особливості політичного, економічного, соціального та культурного розвитку України, її відносини з іншими державами та народами; ознайомити з процесами історичного розвитку національної культури та найбільш значними її здобутками, формувати систему знань про історичну та соціально-економічну обумовленість культурологічних процесів в Україні з найдавніших часів до початку ХХІ ст.

Компетентності:

інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю у біотехнології та біоінженерії, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів біотехнології та біоінженерії.

загальні:

К02. Здатність до письмової та усної комунікації українською мовою (професійного спрямування)

К08. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

К 09. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К09' Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Програмні результати навчання:

ПР 23. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.

Методи навчання: словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, метод мозкового штурму), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи письмового контролю (тести, навчальні завдання, контрольна робота), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до курсу. Стародавня історія України.

«Історія та культура України» як наукова та навчальна дисципліна: мета, предмет, завдання, понятійний апарат і методологічні основи курсу. Джерела з історії української історії та культури. Періодизація курсу. Первіснообщинний лад на території України. Трипільська культура. Державні об'єднання кіммерійців, скіфів, сарматів. Античні міста-держави Північного Причорномор'я та Криму. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення

слов'ян. Східнослов'янські об'єднання племен на території України.

Тема 2. Київська Русь і Галицько-Волинська держава.

Передумови утворення та концепції походження держави Київська Русь. Основні етапи розвитку давньоруської держави. Внутрішня і зовнішня політика перших київських князів (Аскольд, Олег, Ігор, Ольга, Святослав). Піднесення Русі за Володимира Великого, Ярослава Мудрого. Причини та наслідки політичної роздробленості Київської Русі. Перші згадки про етнічній «Україна». Об'єднання Галицького і Волинського князівств. Данило Галицький. Галицько-Волинська держава за наступників Данила Романовича. Культура давньоруської держави. Культура Галицько-Волинської Русі.

Тема 3. Історико-культурний розвиток українських земель у литовсько-польську добу (др. пол. XIV – п. пол. XVII ст.).

Інкорпорація українських земель Литвою. Політика литовських князів на українських землях. Кревська унія. Українські землі у складі Молдовського князівства, Угорщини, Московської держави та Османської імперії. Польська експансія на українські землі. Люблінська унія. Утворення Речі Посполитої. Політичне становище українських земель під владою Польщі. Берестейська церковна унія. Виникнення українського козацтва. Козацько-селянські повстання 20–30-х років XVII ст. Заснування Запорозької Січі, її військовий та суспільно-політичний устрій. Культура козацтва та її вплив на розвиток в українців національної самосвідомості.

Тема 4. Історія та культура Гетьманщини. Бароко.

Україна напередодні національної революції середини XVII ст., її соціально-політичні передумови. Характер, рушійні сили, мета, періодизація національної революції. Основні битви та договори. Утворення Української гетьманської козацької держави. Переяславська Рада 1654 р. Березневі статті та їх оцінка в історичній літературі. Смерть Б. Хмельницького та його роль в історії України.

Період «Руїни» (гетьмани І. Виговський, Ю. Хмельницький, П. Тетеря, І. Брюховецький, П. Дорошенко, Д. Многогрішний, І. Самойлович). Наступ на політичну автономію України. Гетьман І. Мазепа, його внутрішня і зовнішня політика та роль в історії України. Гетьман в екзилі П. Орлик та його Конституція. Обрання гетьманом І. Скоропадського. Посилення колоніальної політики Російської імперії щодо України. Наказний гетьман П. Полуботок. Зміцнення української державності за гетьманування Д. Апостола. Останнє відновлення гетьманського правління. К. Розумовський. Остаточна ліквідація гетьманства. Ліквідація Запорізької Січі та подальша доля козацтва. Остаточна інкорпорація України в державну структуру Російської імперії. Три поділи Польщі та їх вплив на долю українських земель. Вплив козацтва – визначальний чинник розвитку культури і мистецтва України Нового часу.

Тема 5. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Національно-культурне відродження України.

Політичне становище та соціально-економічний розвиток України у складі Російської імперії та Австрійської монархії у п. пол. XIX ст. Масонський та декабристський рухи в Україні. Кирило-Мефодіївське братство. Національне відродження в Україні, його зміст та основні етапи. Скасування кріпосного права в підросійській Україні. Реформи адміністративно-політичного управління та їх проведення в Україні. Революційно-демократичний рух в Україні. Антиукраїнська політика російського царизму. Український культурно-національний рух. Хлопомани. Народники. Діяльність громад. Національне життя в Галичині. Москвофіли. Народовці. Виникнення українських політичних товариств і партій. Основні тенденції розвитку культури у XIX ст.

Тема 6. Україна на початку XX ст. (1901–1921 рр.). Модерн.

Колоніальний статус українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Революція 1905–1907 рр. в Україні. Столипінська реформа та її проведення в Україні. Посилення царизмом політики національного гноблення та великодержавного шовінізму в Україні. Перша світова війна і Україна. Лютнева революція в Росії та її вплив на Україну. Утворення Української Центральної Ради, її соціальна база, партійний склад, програма. Універсали Центральної Ради. Збройне повстання в Петрограді в жовтні 1917 р. та боротьба політичних сил за владу в Україні. Брестський мирний договір. Гетьманський переворот. Утворення Директорії, її склад, соціальна база, політика. Відновлення УНР. С. Петлюра. Революційні події 1918 р. на західноукраїнських землях. Утворення Західно-Української Народної Республіки. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р. Відновлення радянської влади в Україні в 1919 р. Політика «воєнного комунізму». Радянсько-польська війна. Причини поразки та основні уроки української національно-демократичної революції. Особливості розвитку української культури на початку XX ст.

Тема 7. Україна в умовах тоталітарного режиму (1921–1991 рр.). Андеграунд.

Внутрішнє і міжнародне становище України після поразки національно-визвольних змагань. УСРР у роки нової економічної політики. Голод 1921–1923 рр. Утворення СРСР як нової форми радянської державності. Український націонал-комунізм. «Розстріляне відродження».

Індустріалізація: завдання, характерні ознаки та прорахунки. Колективізація: причини і наслідки. Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид проти українського народу. Утвердження сталінського тоталітарного режиму. Українське питання у міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни. Вхідні західноукраїнських земель до складу СРСР й УРСР. Німецько-радянська війна 1941–1945 рр. і Україна. Завершення Другої світової війни та її наслідки для України. Голод 1946–1947 рр. Продовження боротьби ОУН та УПА. Масові репресії радянського режиму проти населення Західної України. Операція «Вісла». Церковний собор 1946 р. та його негативні наслідки. Хрущовська «відлига», її характер в Україні. УРСР в роки «застою». «Неосталінізм» в політичному житті. Завершальний період СРСР. Перебудова в УРСР. Загальні риси радянської культури та проблеми розвитку національної української культури.

Тема 8. Україна в роки незалежності. Постмодернізм.

Спроба серпневого (1991 р.) перевороту у Москві та його наслідки для України. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р. Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Денонсація Договору 1922 р. про утворення СРСР. Угода про Співдружність незалежних держав. Розгортання державотворчого процесу. Прийняття 28 червня 1996 р. Конституції незалежної України. Реалізація нового соціально-економічного курсу і його наслідки. Формування концепції зовнішньополітичного курсу. Л. Кравчук, Л. Кучма, В. Ющенко, В. Янукович, П. Порошенко, В. Зеленський – президенти України. Досягнення і прорахунки. Проблеми політичного, соціально-економічного та духовно-культурного розвитку незалежної України. «Помаранчева революція» 2004 р.: здобутки та втрати. Революція гідності. Російсько-українська війна. Українська діаспора в сучасному світі. Основні тенденції розвитку сучасної української культури початку XXI ст. Мистецькі здобутки українців-емігрантів.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма навчання 162БТБ бд_2023			
	усього	у тому числі		
л		сем	с. р.	
Тема 1. Вступ до курсу. Стародавня історія України.	9	2	2	5
Тема 2 . Київська Русь і Галицько-Волинська держава.	14	2	2	10
Тема 3. Історико-культурний розвиток українських земель у литовсько-польську добу (др. пол. XIV – п. пол. XVII ст.).	14	2	2	10
Тема 4. Історія та культура Гетьманщини. Бароко.	16	2	4	10
Тема 5. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Національно-культурне відродження України.	16	2	2	10
Тема 6. Україна на початку XX ст. (1901–1921 рр.). Модерн.	14	2	4	10
Тема 7. Україна в умовах тоталітарного режиму (1921–1991 рр.). Андеграунд.	23	2	6	15
Тема 8. Україна в роки незалежності. Постмодернізм.	14	2	2	10
Усього годин	120	16	24	80

6. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Назви тем	Форми контролю програмних результатів навчання
ПР 23. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням	Тема 1. Вступ до курсу. Стародавня історія України.	<i>Поточний контроль:</i> опитування, виконання тестів (за результатами самостійної роботи), написання реферату, контрольна робота <i>Підсумковий контроль:</i> залік.
	Тема 2 . Київська Русь і Галицько-Волинська держава.	
	Тема 3. Історико-культурний розвиток українських земель у литовсько-польську добу (др. пол. XIV – п. пол. XVII ст.).	
	Тема 4. Історія та культура Гетьманщини. Бароко.	
	Тема 5. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Національно-культурне відродження України.	
	Тема 6. Україна на початку XX ст. (1901–1921 рр.). Модерн.	
	Тема 7. Україна в умовах тоталітарного режиму	

процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.	(1921–1991 рр.). Андеграунд.	
	Тема 8. Україна в роки незалежності. Постмодернізм.	

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Самостійна робота		Контрольна робота	
		Розв'язування тестів (за результатами самостійної роботи)	Написання реферату		
Тема 1. Вступ до курсу. Стародавня історія України.	5				5
Тема 2 . Київська Русь і Галицько-Волинська держава.	5				5
Тема 3. Історико-культурний розвиток українських земель у литовсько-польську добу (др. пол. XIV – п. пол. XVII ст.).	5				5
Тема 4. Історія та культура Гетьманщини. Бароко.	5				5
Тема 5. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Національно-культурне відродження України.	5	20			25
Тема 6. Україна на початку XX ст. (1901–1921 рр.). Модерн.	5				5
Тема 7. Україна в умовах тоталітарного режиму (1921–1991 рр.). Андеграунд.	5	20			25
Тема 8. Україна в роки незалежності. Постмодернізм.	5			10	15
Самостійна робота (написання реферату)			10		10
РАЗОМ	40	40	10	10	100

Шкала та критерії оцінювання опитування на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач вищої освіти (ЗВО) ґрунтовно і послідовно викладає вивчений матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує свої думки; застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади, аргументує їх; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови. ЗВО на високому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
4	ЗВО дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й високий рівень, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауважень викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу, у мовленнєвому оформленні усної відповіді. ЗВО надостатньому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
3	ЗВО виявляє знання і розуміння основних положень певної теми, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді. ЗВО на середньому рівні демонструє вміння

	використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
2	ЗВО розкриває основні положення певної теми поверхнево, викладає матеріал непослідовно, без певної логіки; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді. ЗВО на задовільному рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
1	ЗВО не виявляє знань більшої частини вивченого матеріалу, допускає суттєві помилки у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал; не дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови. ЗВО на низькому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
0	ЗВО зовсім не відповідає на поставлене питання або відповідає неправильно. ЗВО демонструє невміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.

Критерії та шкала оцінювання виконання тестів (за результатами самостійної роботи)

Кількість балів	Критерії оцінювання	
19-20	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 19-20 питань	Продемонстрований високий рівень володіння програмним матеріалом, що відображає історичні та культурні засади розвитку суспільства; ЗВО володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної історичної науки; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань; вміє аналізувати історичні процеси та явища політичної, соціально-економічної та культурної сфер
17-18	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 17-18 питань	
15-16	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 15-16 питань	
13-14	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 13-14 питань	Продемонстрований належний рівень володіння програмним матеріалом, що відображає історичні та культурні засади розвитку суспільства; ЗВО володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної історичної науки; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань; вміє аналізувати історичні процеси та явища політичної, соціально-економічної та культурної сфер
11-12	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 11-12 питань	
9-10	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 9-10 питань	
7-8	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 7-8 питань	Продемонстрований посередній рівень володіння програмним матеріалом, що відображає історичні та культурні засади розвитку суспільства; ЗВО володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної історичної науки, але знання фрагментарні, виникають труднощі у застосуванні критичного мислення для вирішення поставлених завдань, а також у ході аналізу історичних процесів та явищ політичної, соціально-економічної та культурної сфер
5-6	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 5-6 питань	
3-4	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 3-4 питань	Продемонстрований низький рівень володіння програмним матеріалом, що відображає історичні та культурні засади розвитку суспільства; ЗВО практично не володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної історичної науки; не використовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань; не здатний аналізувати історичні процеси та явища політичної, соціально-економічної та культурної сфер
1-2	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 1-2 питань	

0	усі завдання виконано неправильно
----------	--------------------------------------

Критерії та шкала оцінювання написання реферату

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання. За матеріалами реферату підготовлена змістовна презентація. ЗВО на високому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
9	виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання. ЗВО на достатньому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
7-8	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки. Не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі. Наявні певні неточності у викладенні матеріалу. Вимоги щодо оформлення дотримано. ЗВО на середньому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
5-6	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді. ЗВО на задовільному рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
3-4	є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; під час захисту відсутній висновок. ЗВО на низькому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
1-2	тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми. ЗВО демонструє невміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.

Критерії та шкала оцінювання виконання контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	контрольна робота містить відповіді на усі питання, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі; відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. ЗВО на високому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
7-8	контрольна робота містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу; ЗВО виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни,

	може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. ЗВО на достатньому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
5-6	контрольна робота містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу, але при цьому допущені несуттєві помилки, та неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу. ЗВО на середньому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
3-4	контрольна робота містить відповіді в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу, але відсутній висновок, наявні у незначній кількості фактичні помилки. ЗВО на задовільному рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
1-2	контрольна робота містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу; відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. ЗВО на низькому рівні демонструє вміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
0	контрольна робота, питання якої не розкриті або висвітлені неправильно, з грубими помилками. ЗВО демонструє невміння використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.

7. Політика навчальної дисципліни

Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття на наступному практичному занятті у спосіб, визначений викладачем. У разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перерахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, в якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>.

Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бойко О. Д. Історія України : підручник. 7-те вид., стереотип. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 720 с.
2. Бойко О. Новітня історія України 2014-2019 рр.: навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2020. 160 с.
3. Греченко В. А. Історія та культура України : підручник. Харків : ХНУВС, 2017. 440 с.
4. Історія та культура України : навч.-метод. посіб (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів : ПП «Арал», 2018. 480 с.
5. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія. Черкаси : ЧДТУ, 2016. 644 с.
6. Кордон М. В. Історія української культури. Київ. Просвіта, 2017. 336 с.
7. Русначенко А. Нариси новітньої історії України. У 5 книгах. Київ : Видавець Олег Філюк, 2017.
8. Уривалкін О. М. Довідник з історії України. У 2-х томах. Київ : Видавець Олег Філюк, 2020. 888 с.
9. Хома І. Я. Історія української культури. Київ. Кондор, 2017. 356 с.
10. Шаравара Т. О. Історія української культури: навчально-методичний посібник. Полтава: РВВ ПДАА, 2015. 151 с.

Допоміжні

1. Історія та культура України : навч. посіб. / уклад. Дедурін Г. Г., Іванов С. Ю., Чорний І. В. Харків : ХНУВС, 2017. 108 с.
2. Історія української культури : підручник для мед. ВНЗ IV р.а. 4-те вид. / за ред. В. А. Качкана. Київ : ВСВ «Медицина», 2021. 368 с.
3. Історія української та зарубіжної культури / за ред. Клапчук С. М. Київ : Знання, 2001. 326 с.
4. Помаз Ю.В. Адміністративно-правові засади реалізації державної політики щодо культових споруд в Українській РСР: теорія і практика (середина 1940-х – друга половина 1950-х рр.). Електронне фахове видання «Емінак». № 2 (14). Т. 2. С. 105-110.
5. Помаз Ю. В. Форми та методи антирелігійної діяльності органів державної влади наприкінці 1950-х – у першій половині 1960-х рр. в Українській РСР. *Ідентичності та політичні інститути: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції* / за заг. ред. Ф. В. Барановського, Л. О. Дудки. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. С. 103-107.
6. Помаз Ю. В. Практика «упорядкування церковної мережі» партійно-державними структурами у другій половині 1960-х рр. в Українській РСР. *Філософські обрії : наук.-теорет. журн.* / Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Вип. 47. Київ ; Полтава, 2023. С. 150-160.
7. Українська та зарубіжна культура / за ред. Заковича М. М. Київ : Знання, 2000. 622 с.
8. Якименко М., Помаз Ю. Еволюція політики уряду Російської імперії щодо трудових мігрантів епохи аграрних реформ (друга половина XIX – початку XX ст.). *Політичні трансформації сучасного суспільства: колективна монографія* / за наук. редакцією Т. Шаравари. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. С. 39-44.
9. Якименко М. А., Краснікова О. М., Помаз Ю. В. Внесок Михайла Рклицького у вивчення сільського господарства Полтавщини (кінець XIX – початок XX ст.). *Сіверщина в історії України. Наукове видання*. Випуск 14. Ніжин : Національний заповідник «Глухів», 2021. С. 247-251.

Інформаційні ресурси

1. Енциклопедія історії України. URL : <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
2. Звід пам'яток історії та культури України: Енциклопедичне видання: У 28 т. URL : <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
3. Ізборник: Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. URL : <http://izbornyk.org.ua/>

4. Культура та мистецтво України. URL : [http : histua.com/knigi/narisi-z-istorii-ukraini](http://histua.com/knigi/narisi-z-istorii-ukraini)
5. Сайт Інституту історії України. URL : <http://history.org.ua/uk>
6. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL : <http://www.ipiend.gov.ua/>
7. Словник основних термінів української та зарубіжної культури.
URL : <http://ua.convdocs.org>.

